

Bruxelles, den 20.7.2021
SWD(2021) 704 final

ARBEJDSDOKUMENT FRA KOMMISSIONENS TJENESTEGRENE

Rapport om retsstatssituationen 2021

Landekapitel om Cypern

Ledsagedokument til

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Retsstatssituationen i Den Europæiske Union

{COM(2021) 700 final} - {SWD(2021) 701 final} - {SWD(2021) 702 final} -
{SWD(2021) 703 final} - {SWD(2021) 705 final} - {SWD(2021) 706 final} -
{SWD(2021) 707 final} - {SWD(2021) 708 final} - {SWD(2021) 709 final} -
{SWD(2021) 710 final} - {SWD(2021) 711 final} - {SWD(2021) 712 final} -
{SWD(2021) 713 final} - {SWD(2021) 714 final} - {SWD(2021) 715 final} -
{SWD(2021) 716 final} - {SWD(2021) 717 final} - {SWD(2021) 718 final} -
{SWD(2021) 719 final} - {SWD(2021) 720 final} - {SWD(2021) 721 final} -
{SWD(2021) 722 final} - {SWD(2021) 723 final} - {SWD(2021) 724 final} -
{SWD(2021) 725 final} - {SWD(2021) 726 final} - {SWD(2021) 727 final}

DA

DA

SAMMENDRAG

Strukturreformen af det cypriotiske retssystem fortsætter, men er blevet forsinket. Et lovforslag om opsplitning af den nuværende øverste domstol i en øverste forfatningsdomstol og en domstol i første instans og om udnævnelsesprocedurerne for dommere og formænd ved disse to nye domstole er under behandling i parlamentet. Disse udnævnelser skal foretages af Republikken Cyperns præsident efter ikkebindende høring af et rådgivende domstolsråd. Det er vigtigt, at denne reform sikrer domstolenes uafhængighed i overensstemmelse med EU-retten og under hensyntagen til Europarådets anbefalinger. Også oprettelsen af en appeldomstol drøftes i parlamentet. Oprettelsen af specialretter og omstruktureringen af domstolene er i gang. Den nye civile retsplejelov er blevet godkendt og har til formål at fremskynde behandlingen af retssager. Styrkelsen af lovkontorets kapacitet fortsætter, herunder adskillelsen af funktioner og ansættelsesprocedurer. Yderligere reformer skal løse store udfordringer med hensyn til retssystemets effektivitet og kvalitet, navnlig hvad angår digitalisering. Retssager på det civil-, handels- og forvaltningsretlige område er fortsat meget langvarige.

Cypern forbedrer løbende sine lovgivningsmæssige rammer for bekæmpelse af korruption, om end enkelte vigtige reformer endnu ikke er blevet gennemført, f.eks. oprettelse af et agentur til bekæmpelse af korruption, beskyttelse af whistleblowere, regulering af lobbyvirksomhed og indberetning af aktiver for folkevalgte. Kontoret for gennemsigtighed og forebyggelse af korruption har fået til opgave at føre tilsyn med gennemførelsen af den nye plan for bekæmpelse af korruption for 2021-2026. Efterforskningen af korruptionssager fortsatte, idet manipulation af idrætskonkurrencer fremstår som et særligt risikoområde, selv om antallet af pådømte korruptionssager stadig er lavt. Rigsadvokatens kontor har fået nye ressourcer, og en ændring af straffeloven har skærpet sanktionerne for embedsmisbrug og givet mulighed for anvendelse af særlige efterforskningsteknikker i forbindelse med sådanne lovovertrædelser. Regeringen har iværksat en undersøgelse af ordningerne med statsborgerskab gennem investeringer som reaktion på anklager om korruption, som involverer udlændinge og højtstående embedsmænd. En ny adfærdskodeks med fokus på bekæmpelse af korruption skal forbedre integriteten i politiet. Under covid-19-pandemien blev økonomiske støtteforanstaltninger ledsaget af tiltag, hvis formål var at mindske risikoen for svig og korruption.

Ytringsfriheden og retten til adgang til oplysninger er juridisk og formelt beskyttet i forfatningen. Sekundær lovgivning beskytter udtrykkeligt journalisters kilder og fremmer mediepluralisme inden for radio- og tv-sektoren. Siden december 2020 har sekundær lovgivning opstillet rammer og betingelser for offentlighedens adgang til oplysninger og ligget til grund for etableringen af informationskommissariatet. Lovforslag, som forventes vedtaget i andet halvår af 2021, er indrettet til at styrke den cypriotiske radio- og tv-myndigheds uafhængighed samt at skærpe garantierne for talefrihed og gennemsigtighed med hensyn til ejerskab.

Systemet med demokratisk kontrol og balance indebærer en høringsproces som led i et projekt om bedre regulering. Høringsprocessen om lovforslag er imidlertid begrænset til drøftelser i repræsentanternes hus, og offentlighedens adgang til disse lovforslag giver anledning til bekymring. Den undtagelsestilstand, der er fastsat i forfatningen, er ikke blevet erklæret under pandemien, men borgere og virksomheder er blevet pålagt restriktioner i henhold til karantæneloven, som giver ministerrådet bemyndigelse til at udstede dekretter vedrørende covid-19-pandemien. Som nævnt i rapporten om retsstatssituationen 2020 oplever

nogle civilsamfundsorganisationer fortsat visse udfordringer med hensyn til registreringsrammen, selv om der er noteret forbedringer i ny lovgivning, som gør det lettere for NGO'er at blive registreret.

I. RETSSYSTEMET

Retssystemet¹ består af seks kredsdomstole, seks domstole i første instans i straffesager², forvaltningsdomstolen³, forvaltningsdomstolen for international beskyttelse⁴ og den øverste domstol⁵. En forfatningsdomstol er under oprettelse. Derudover findes der domstole i familieretlige sager, domstole i lejeretlige sager, arbejdsretter og en militærdomstol⁶. Der arbejder 113 dommere ved domstolene i første instans og 13 dommere ved den øverste domstol. Dommerne ved den øverste domstol udnævnes af republikkens præsident blandt dommerne inden for retsvæsenet og efter indstilling fra den øverste domstol, som præsidenten dog ikke er forpligtet til at følge. Det er imidlertid fast praksis, at republikkens præsident følger indstillingerne fra den øverste domstol, som hver gang efter anciennitet indstiller den ældste dommer til den ledige stilling. Samme praksis gælder for udnævnelse af formanden for den øverste domstol, hvor republikkens præsident altid følger indstillingen om udnævnelse af den øverste domstols ældste dommer⁷. Dommerne i første instans udnævnes, overflyttes og forfremmes af det øverste domstolsråd, som består af alle medlemmer af den øverste domstol (formanden og 12 dommere)⁸. Anklagemyndigheden er uafhængig og organiseret under republikkens rigsadvokat. Rigsadvokaten leder republikkens lovkontor, der er en uafhængig tjeneste, som bistår rigsadvokaten, og som ikke henhører under noget ministerium⁹. Rigsadvokaten har beføjelser til efter eget skøn og i den almene interesse at iværksætte, gennemføre, overtage og videreføre eller afbryde enhver straffesag mod enhver person (juridisk eller fysisk) i republikken. Rigsadvokaten er ligeledes republikkens, præsidentens, ministerrådets og de enkelte ministres juridiske rådgiver. Han udøver alle øvrige funktioner og opgaver, som er overdraget ham ved forfatningen eller almindelig lov¹⁰. Cypern deltager i Den Europæiske Anklagemyndighed. Det uafhængige nationale advokatsamfund har reguleringsmæssig og disciplinær kompetence over for sine medlemmer.

¹ CEPEJ (2021), Study on the functioning of the judicial systems in the EU Member States.

² Domstolen i første instans i straffesager har ubegrænsede beføjelser til at behandle og påkende enhver straffesag i første instans.

³ Lov 131 (I)/2015 om oprettelse af forvaltningsdomstolen og dens funktion.

⁴ Lov 73 (I)/2018 om oprettelse af forvaltningsdomstolen for international beskyttelse og dens funktion.

⁵ Cyperns øverste domstol fungerer som appelinstans. Den fungerer ligeledes som forfatningsdomstol.

⁶ Bidrag fra Republikken Cyperns øverste domstol til rapporten om retsstatssituationen 2021.

⁷ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021. Bidrag fra den øverste domstol til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 6, og oplysninger udleveret af den øverste domstol i forbindelse med landebesøget i Cypern.

⁸ Artikel 157.2 i Cyperns forfatning bestemmer, at udnævnelse, forfremmelse, overflytning, afslutning af ansættelsesforhold, afskedigelse og disciplinærsager for retsembedsmænd udelukkende henhører under det øverste domstolsråds kompetence. Ovennævnte forfatningsbestemmelse uddybes i kapitel 10 i lov nr. 33/64 om retspleje.

⁹ De to funktioner (anklager og juridisk rådgiver) er adskilt, og personalet er ikke det samme. Rigsadvokatens repræsentanter (republikkens offentlige anklagere) handler på rigsadvokatens vegne og modtager kun instrukser fra denne. Alle offentlige anklagere ved republikkens lovkontor er medlem af den offentlige tjeneste, og de er omfattet af loven og reglerne om offentlig tjeneste, herunder disciplinære procedurer, som alle andre offentlige embedsmænd.

¹⁰ Artikel 112 i Cyperns forfatning.

Uafhængighed

Opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed er middel. 48 % af borgerne opfatter retsvæsenets uafhængighed som "rimelig god" eller "meget god", idet denne procentdel i 2021 er faldet med 7 procentpoint i forhold til 2020. Det tilsvarende tal blandt virksomhederne er 45 % og er faldet med 3 procentpoint i forhold til 2020¹¹. Opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed¹² har været middel siden 2016.

Opsplitningen af den nuværende øverste domstol i en øverste forfatningsdomstol og en domstol i første instans er under behandling i parlamentet¹³. Lovforslaget blev forelagt parlamentet ved udgangen af 2020, og der blev nedsat et ad hoc-udvalg, som skal færdiggøre teksten¹⁴. Ifølge dette forslag, som det ser ud for øjeblikket, kan alene republikkens præsident udnævne dommere og formænd til disse domstole¹⁵. Der skal ifølge forslaget oprettes et rådgivende domstolsråd¹⁶, der er forskelligt fra det øverste domstolsråd, og som har til opgave at opstille en liste over de bedst egnede ansøgere, som dog ikke er bindende for præsidenten¹⁷. Det er vigtigt, at denne reform sikrer domstolens uafhængighed i overensstemmelse med EU-retten og under hensyntagen til Europarådets anbefalinger¹⁸. Høring af Venedigkommissionen om lovforslaget ville skabe ro om den foreslåede reform i denne henseende. Der er endvidere fremsat lovforslag om oprettelse af en appeldomstol, hvortil dommerne og formanden udnævnes af det øverste domstolsråd. Efter parlamentets opløsning den 14. april 2021 med henblik på parlamentsvalget den 30. maj vil de endnu ikke vedtagne forslag blive drøftet af det nyvalgte parlament.

Der gennemføres i øjeblikket en reform af det øverste domstolsråd med henblik på at gøre det mere repræsentativt for retssystemets komponenter. Et lovforslag udarbejdet

¹¹ Figur 47 og 49, EU's resultattavle for retlige anliggender for 2021.

¹² Graden af opfattelsen af retsvæsenets uafhængighed er kategoriseret som følger: meget lav (under 30 % af respondenterne opfatter retsvæsenets uafhængighed som rimelig god eller meget god), lav (30-39 %), middel (40-59 %), høj (60-75 %), meget høj (over 75 %).

¹³ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Cypern, s. 2.

¹⁴ Udvalget ledes af ministeren for retlige anliggender og offentlig orden og er sammensat af en repræsentant for hvert af de politiske partier, der deltager i parlamentets retsudvalg, samt af formanden for det cypriotiske advokatsamfund. Ministeren for retlige anliggender og offentlig orden konsulterer på samme tid den øverste domstol. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

¹⁵ Skriftligt bidrag udleveret af justitsministeriet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

¹⁶ *"Et rådgivende domstolsråd [...] fungerer som rådgiver for republikkens præsident for så vidt angår ansøgere egnethed til at blive udnævnt til dommere ved den øverste forfatningsdomstol og domstolen i første instans. Det rådgivende domstolsråd har to sammensætninger, alt efter om en dommer udnævnes til den øverste forfatningsdomstol eller til domstolen i første instans. I en procedure for udnævnelse af medlemmer af den øverste forfatningsdomstol er rådet sammensat af formanden for den øverste forfatningsdomstol som formand for rådet, de fire ældste medlemmer af den samme domstol, republikkens rigsadvokat og formanden for det cypriotiske advokatsamfund. I en procedure for udnævnelse af medlemmer af domstolen i første instans er rådet sammensat af formanden for den øverste domstol som formand for rådet, de fire ældste medlemmer af den samme domstol, republikkens rigsadvokat og formanden for det cypriotiske advokatsamfund."* Lovforslag indhentet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

¹⁷ *"Det rådgivende domstolsråd udarbejder en liste over personer, som findes egnede til udnævnelse, hvis antal er mindst tre gange så stort som antallet af ledige stillinger, [...] og udarbejder vurderingsrapporter for hver enkelt ansøger, som indgives til republikkens præsident i alfabetisk rækkefølge. Rapporten indeholder rådets begrundede udtalelse om de enkelte ansøgere egnethed og er en rådgivende rapport til republikkens præsident."* Lovforslag indhentet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

¹⁸ Anbefaling CM/Rec(2010)12 fra Europarådets Ministerkomité, punkt 47. Domstolens dom af 20.4.2021, Repubblica, sag C-896/19, ECLI:EU:C:2021:311, præmis 71. Domstolens dom af 9.4.2021, AB m.fl., sag C-824/18, præmis 122.

i 2020 vedrørte en udvidelse af det øverste domstolsråd, hvor det var sammensat af medlemmerne af den øverste domstol, formanden og dommerne ved domstolen i første instans, formanden for appeldomstolen, den ældste formand for kredsdomstolene, formanden for dommerforeningen, rigsadvokaten og formanden for det cypriotiske advokatsamfund. Retsvæsenet foretrak et revideret øverste domstolsråd, som alene består af medlemmer af retsvæsenet¹⁹. Dette lovforslag har været under behandling siden udgangen af 2020 og blev ikke vedtaget, inden parlamentet blev opløst tidligere på foråret²⁰. Det er vigtigt, at denne reform tager hensyn til Europarådets anbefalinger²¹.

Handlingsplanen for styrkelse af republikkens lovkontor er ved at blive gennemført²², og det overvejes at indføre en lov om lovkontorets budgetmæssige uafhængighed. Reformen²³ omfatter bl.a. omstrukturering og etablering af særskilte, selvstændige direktorater i lovkontoret for at sikre en mere effektiv adskillelse af rigsadvokatens to hovedfunktioner, oprettelse af nye stillinger, rationalisering af procedurer, adskillelse af funktioner og ansættelsesprocedurer. Et lovforslag vedrørende lovkontorets budgetmæssige uafhængighed drøftes fortsat mellem rigsadvokaten og finansministeriet²⁴. For at foregribe den planlagte reform blev der i slutningen af 2020 ansat et større antal nye advokater i republikkens lovkontor, og flere af dem behandler straffesager, herunder korruptionssager²⁵.

Kvalitet

Der iværksættes foranstaltninger for at forbedre digitaliseringen af retssystemet, men der er alvorlige problemer på dette område. Offentligheden har adgang til meget begrænsede onlineoplysninger om retssystemet²⁶. Desuden findes der meget få digitale løsninger til at indlede og følge retssager i civil-, handels- og forvaltningsretlige sager²⁷. Indførelse af et elektronisk domstolsforvaltningssystem er et af de vigtigste mål med de igangværende reformer²⁸. Gennemførelsen heraf og de relevante offentlige indkøbsprocedurer er imidlertid blevet udsat siden 2017. I mellemtiden er der blevet udviklet et elektronisk miniregister til anlæggelse af sager, som blev operationelt i 2020, i alle civile registre og ved den øverste domstol for at muliggøre en mere effektiv behandling af ansøgninger, indtil e-justice-systemet er blevet gennemført fuldt ud²⁹. Registrets gennemførelse blev fremskyndet af covid-19-pandemien.

Informative websteder for offentligheden om retspraksis og lovgivning er blevet udviklet yderligere. Et websted forvaltet af det cypriotiske advokatsamfund giver

---

¹⁹ GRECO, Fourth Evaluation Round - Second Compliance Report, s. 8. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

²⁰ Oplysninger udleveret af justitsministeriet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

²¹ Anbefaling CM/Rec(2010)12 fra Europarådets Ministerkomité, punkt 27.

²² Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Cypern, s. 3.

²³ Uafhængige eksperter gennemførte i 2019 en funktionel gennemgang af lovkontoret. På grundlag af denne rapport færdiggjorde og vedtog ministerrådet den 15.10.2019 en handlingsplan. Ifølge handlingsplanen skal der gennemføres en omfattende reform af republikkens lovkontor.

²⁴ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 2.

²⁵ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 4. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

²⁶ Figur 39, EU's resultattavle for retlige anliggender for 2021.

²⁷ Figur 43, EU's resultattavle for retlige anliggender for 2021.

²⁸ Cypern har anmodet om bistand fra genopretnings- og resiliensfaciliteten på dette område. Et pilotprojekt vedrørende e-justice forventes gennemført om 12-15 måneder.

²⁹ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 6-7.

offentligheden fri, gratis adgang til en række datasæt, f.eks. retspraksis- og lovgivningsdatabaser. Det giver adgang til databasen over cypriotisk retspraksis, Republikken Cyperns øverste domstols retspraksis, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis og cypriotisk lovgivning. Den øverste domstol giver cypriotiske dommere adgang til nationale og internationale onlinedatabaser og afholder udgifterne hertil³⁰.

Effektivitet

Retssystemet oplever fortsat alvorlige problemer med hensyn til effektivitet³¹. Den tid, der medgår til behandling af civil-, handels- og forvaltningsretlige sager i første instans (882 dage i 2019 sammenlignet med 737 dage i 2018), er fortsat blandt de længste i EU³². I forvaltningsretlige sager i første instans er sagsbehandlingstiden blevet længere (495 dage i 2019 sammenlignet med 487 dage i 2018)³³ og gennemførelsesprocenten lavere (omkring 170 % i 2019 sammenlignet med omkring 219 % i 2018)³⁴. Der er siden september 2020 blevet kørt et pilotprojekt ved kredsdomstolen i Paphos for at mindske efterslæbet. Der er blevet ansat en række nye dommere og nedsat en taskforce, som primært arbejder med at afvikle efterslæbet af forsinkede sager³⁵.

Gennemførelsen af handlingsplanen for at tackle udfordringer med hensyn til effektivitet fortsætter, dog med nogen forsinkelse³⁶. I denne forbindelse tillægger et lovforslag udarbejdet sidst i 2020 af ministeriet for retlige anliggender og offentlig orden dommere og højerestående dommere ved kredsdomstolene større civilretlig kompetence for så vidt angår mængden af tvister, de kan behandle og pådømme, for at gøre systemet mere fleksibelt³⁷. Den afgørelse, som den øverste domstol traf i februar 2019 om at overdrage behandlingen af finansielle tvister vedrørende misligholdte lån til seks allerede fungerende højerestående dommere ved kredsdomstolene, er fortsat ved at blive gennemført³⁸.

Den nye civile retsplejelov er blevet godkendt. Den 19. maj 2021 blev den nye civile retsplejelov godkendt af den øverste domstol, og den skal erstatte den forældede lovramme, som har været i kraft siden 1958³⁹. Denne retsplejelov, som endnu ikke er blevet gennemført, har til formål at fremskynde behandlingen af retssager og generelt øge effektiviteten af den civile retsproces, herunder med hensyn til fuldbyrdelsen af retsafgørelser⁴⁰.

II. RAMME FOR BEKÆMPELSE AF KORRUPTION

Der blev vedtaget en ny handlingsplan mod korruption for 2021-2026, og kontoret for gennemsigtighed og forebyggelse af korruption har fået til opgave at føre tilsyn med dens gennemførelse. Rigsadvokaten er den øverste anklagemyndighed i straffesager, herunder i

³⁰ Websted for cypriotisk lovgivning. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

³¹ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Cypern, s. 4.

³² Figur 5, EU's resultattavle for retlige anliggender for 2021.

³³ Figur 8, EU's resultattavle for retlige anliggender for 2021.

³⁴ Figur 12, EU's resultattavle for retlige anliggender for 2021.

³⁵ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 9.

³⁶ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Cypern, s. 4.

³⁷ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 9.

³⁸ Ibid.

³⁹ Den nye civile retsplejelov blev godkendt den 19.5.2021.

⁴⁰ Der er ikke behov for yderligere lovgivningsmæssige tiltag med henblik på vedtagelse af den nye civile retsplejelov. Denne reform er blevet gennemført med udgangspunkt i Kommissionens tekniske bistand til Cypern.

sager om korruption. Anklagemyndighedens kontor yder juridisk rådgivning til de retshåndhævende myndigheder i forbindelse med efterforskning af korruption. Der blev udnævnt en ny rigsadvokat og ansat nyt personale, og kontoret for retsforfølgelse af økonomisk kriminalitet blev omorganiseret. Et nyt lovforslag om adgang til offentlige oplysninger markerer en forbedring af den lovgivningsmæssige ramme mod korruption.

Ekspert og virksomhedsledere opfatter fortsat graden af korruption i den offentlige sektor som relativt høj. I Transparency Internationals korruptionsindeks for 2020 scorer Cypern 57/100 og ligger nr. 12 i EU og nr. 42 på verdensplan⁴¹. Opfattelsen af korruption er blevet forringet⁴² gennem de seneste fem år⁴³.

Den strategiske ramme for bekæmpelse af korruption er blevet revideret. I januar 2021 vedtog republikkens præsident og ministeren for retlige anliggender og offentlig orden en ny strategi for bekæmpelse af korruption for 2021-2026. De foreslåede foranstaltninger vedrører gennemsigtighed, ansvarlighed og korruptionsspørgsmål og har til formål at styrke de eksisterende institutioner og skabe nye beskyttelsesmekanismer⁴⁴. Strategien omfatter tre søjler⁴⁵, som er opdelt i konkrete tiltag⁴⁶. Kontoret for gennemsigtighed og forebyggelse af korruption (under ministeriet for retlige anliggender og offentlig orden) har udnævnt to embedsmænd, som står for den interinstitutionelle koordinering og gennemførelse af strategien. Alle offentlige institutioner har et kontaktpunkt for strategien for bekæmpelse af korruption, som rapporterer om de fremskridt, der gøres med hensyn til gennemførelsen af foranstaltninger til bekæmpelse af korruption inden for deres respektive ansvarsområder. Kontoret for gennemsigtighed og forebyggelse af korruption indsamler og centraliserer oplysninger om strategiens gennemførelse og offentliggør resultaterne på en onlineplatform⁴⁷. Sidst i 2020 lancerede ministerrådet desuden et nationalt integritetsprogram baseret på Den Internationale Standardiseringsorganisations (ISO) standard for ledelsessystemer til bekæmpelse af bestikkelse. Justitsministeriet har ansvaret for at føre tilsyn med programmets gennemførelse⁴⁸.

Loven om adgang til offentlige oplysninger er blevet vedtaget, men anden lovgivning til bekæmpelse af korruption drøftes fortsat i parlamentet. Loven om adgang til den offentlige sektors oplysninger⁴⁹, der giver en fysisk eller juridisk person ret til adgang til

---

⁴¹ Transparency International, Corruption Perceptions Index 2020, s. 2-3. Opfattelsen af korruption er kategoriseret som følger: lav (opfattelsen af korruption blandt eksperter og virksomhedsledere i den offentlige sektor er over 79), relativt lav (79-60), relativt høj (59-50), høj (under 50).

⁴² I 2015 lå tallet på 61, mens det i 2020 er på 57. Tallet stiger/falder betydeligt, når det ændres med mere end 5 point, forbedres/forringes (ændres med 4-5 point), ligger relativt stabilt (ændres med 1-3 point) gennem de seneste fem år.

⁴³ Oplysningerne fra Eurobarometerundersøgelsen om borgere og virksomheders opfattelse af og erfaringer med korruption som indberettet sidste år opdateres hvert andet år. Det seneste datasæt er fra Særlig Eurobarometerundersøgelse 502 (2020) og Flash-Eurobarometerundersøgelse 482 (2019).

⁴⁴ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 10.

⁴⁵ Navnlig 1) forebyggelse, uddannelse og oplysning, 2) retlige foranstaltninger og 3) risikoovervågning og -vurdering.

⁴⁶ Bl.a. aftalememoranda mellem staten og universiteter, etablering af en enhed til bekæmpelse af korruption under rigsadvokatens tilsyn, nedsættelse af et uafhængigt udvalg for forvaltning af menneskelige ressourcer og oprettelse af den uafhængige myndighed med ansvar for bekæmpelse af korruption. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

⁴⁷ Kommunikations- og informationswebstedet Exandas.

⁴⁸ Oplysninger udleveret af justitsministeriet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

⁴⁹ Lov om adgang til den offentlige sektors oplysninger af 2017 (184 (I) / 2017).

oplysninger, som er i en offentlig myndigheds besiddelse, trådte i kraft i december 2020. Lovforslaget om oprettelse af en uafhængig myndighed med ansvar for bekæmpelse af korrupsion og lovforslaget om lobbyvirksomhed er kommet igennem førstebehandlingen i det relevante parlamentariske udvalg. En række lovforslag om folkevalgte og statslige embedsmænds indberetning af aktiver behandles fortsat i parlamentsudvalget om institutioner, kvalifikationer og ombudsmanden⁵⁰. Der er dog ikke angivet nogen tidshorisont for den endelige vedtagelse.

Straffen for misbrug af offentligt embede er blevet skærpet. I marts 2021 blev straffen for offentlige embedsmænds misbrug af offentligt embede⁵¹ (hvad enten de er folkevalgt eller udnævnt) hævet fra tre til syv års fængsel⁵².

Kapaciteten på rigsadvokatens kontor øges fortsat. Der blev udnævnt en ny rigsadvokat i slutningen af juni 2020. Kontoret har for nylig ansat 24 advokater på første niveau med bemyndigelse til at retsforfølge økonomisk kriminalitet, herunder korrupsion, og tre embedsmænd er blevet flyttet fra personaleafdelingen til rigsadvokatens kontor. I perioden 2013-2020 blev 149 korrupsionssager efterforsket, og der blev afsagt dom i de 20 (herunder fem sager vedrørende højtstående embedsmænd og politisk eksponerede personer)⁵³. Et særligt risikoområde, som reguleres i henhold til loven om bekæmpelse af manipulation af idrætskonkurrencer⁵⁴, resulterede i, at der blev indledt flere efterforskninger af korrupsionssager (12 sager i 2020 og tre sager i 2021) og interessekonflikter (to sager i 2020 og en i 2021), men der er endnu ikke afsagt dom i sagerne⁵⁵. I løbet af 2020 koordinerede rigsadvokaten møder med spilorganisationen og politiet vedrørende gennemførelsen af loven om bekæmpelse af manipulation af idrætskonkurrencer⁵⁶.

Regeringen nedsatte et undersøgelsesudvalg, som skal undersøge Cyperns ordning med statsborgerskab gennem investeringer. Som reaktion på anklager om korrupsion, der involverer udlændinge og højtstående embedsmænd (herunder med mulig deltagelse af politisk eksponerede personer), nedsatte rigsadvokaten efter anmodning fra ministerrådet den 7. september 2020 et undersøgelsesudvalg, som fik til opgave at undersøge alle naturalisationer baseret på Cyperns ordning med statsborgerskab gennem investeringer i perioden 2007-2020. Udvalget undersøgte angiveligt 6 779 investeringsbaserede naturalisationer⁵⁷. Udvalgets foreløbige konklusioner, som blev offentliggjort i april 2021, angiver, at over 53 % af alle analyserede naturalisationer var i strid med loven⁵⁸. Europa-

---

⁵⁰ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 11.

⁵¹ Straffelovens artikel 105.

⁵² Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 17.

⁵³ Oplysninger udleveret af rigsadvokatens kontor i forbindelse med landebesøget i Cypern. Til sammenligning blev det i rapporten om retsstatssituationen 2020 i kapitlet om Cypern bemærket, at i alt 120 korrupsionssager var blevet efterforsket eller var under efterforskning i perioden mellem 2013 og 2018, hvoraf 98 var afsluttet, og 22 stadig var under behandling. 47 sager ventede på at blive indbragt for domstolene eller verserede for domstolene. 37 personer blev dømt for korrupsion i 26 sager, hvoraf der i 12 sager var tale om korrupsion på højt niveau, som involverede vicerigsadvokaten, medlemmer af repræsentanternes hus og tidligere ministre.

⁵⁴ Lov 180(I) af 2017.

⁵⁵ Oplysninger udleveret af rigsadvokatens kontor i forbindelse med landebesøget i Cypern.

⁵⁶ Ibid.

⁵⁷ Se Sigma Live, 7.6.2021, Rapport om statsborgerskab.

⁵⁸ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Cypern og Kathimerini, "Interim report on golden passports delivered", 10.6.2021. Se også undersøgelsesudvalgets foreløbige rapport om proceduren for meddelelse af statsborgerskab til udenlandske investorer og forretningsfolk, 16.4.2021.

Kommissionen indledte en traktatbrudsprocedure mod Cypern vedrørende ordningen med statsborgerskab gennem investeringer⁵⁹.

Kontoret for retsforfølgelse af økonomisk kriminalitet er blevet omorganiseret. I 2020 blev kontoret for efterforskning af økonomisk kriminalitet omorganiseret og delt i to afdelinger, nemlig en afdeling, som efterforsker økonomisk kriminalitet, og en støtteafdeling (som startede op i februar 2021) med to politiefterforskere og fire kriminaltekniske revisorer⁶⁰. Støtteenheden yder ligeledes støtte til andre enheder i form af finansiel efterretningsanalyse og due diligence vedrørende mistænkelige personer. Kontoret har imidlertid fortsat vanskeligt ved at tiltrække og fastholde kvalificeret personale⁶¹. Efterforskningen af nogle sager om økonomisk kriminalitet er blevet forsinket som følge af de finansielle institutioners langsomme reaktion på domstolskendelser om offentliggørelse og i nogle internationale sager, fordi de udenlandske myndigheder angiveligt reagerer langsomt på anmodninger om gensidig juridisk bistand⁶². I 2020 fandt der en konfiskation sted i forbindelse med en korrupsionssag, som involverede fire sagsøgte, herunder en embedsmand⁶³.

Der er indført nye instrumenter til forbedring af integriteten inden for politiet, herunder en onlineplatform for whistleblowing. I 2020 lancerede politiets tjeneste for interne anliggender, som har ansvaret for at efterforske anklager om korrupsion inden for politiet, en onlineplatform for whistleblowing. Siden da har den modtaget 141 klager⁶⁴. 36 klager er allerede blevet efterforsket (hvoraf 21 senere blev afvist). Der foreligger ingen oplysninger om pådømte sager. I starten af 2021 vedtog politiets tjeneste for interne anliggender en adfærdskodeks for politiet med fokus på bekæmpelse af korrupsion (indført i den eksisterende etiske politikodeks)⁶⁵ og belyste sine kompetencer i en lokal informationsbrochure. Hvis en politibetjent mistænkes for korrupsion, kan tjenesten beslutte at foretage en såkaldt integritetstest af den mistænkte. En mistanke om korrupsion meddeles rigsadvokaten, og bevismateriale, der peger på tilsidesættelse af disciplinære bestemmelser, sendes til politidirektøren med henblik på eventuelle korrigerende foranstaltninger. I perioden 2018-2020 blev 13 sager henvist til rigsadvokaten, og en sag blev pådømt (med domfældelse). Der er for øjeblikket indledt 11 efterforskninger, og en afventer behandling i rigsadvokatens kontor⁶⁶.

Der er vedtaget nye bestemmelser om interessekonflikter vedrørende parlamentsmedlemmer. I februar 2021 vedtog repræsentanternes hus en adfærdskodeks for sine medlemmer med bestemmelser om uforeneligheder, indberetning af aktiver, gaver og

---

⁵⁹ Europa-Kommissionen, Investor citizenship schemes: European Commission opens infringements against Cyprus and Malta for "selling" EU citizenship, 20.10.2020, INFR(2020)2300. Europa-Kommissionen, *De vigtigste afgørelser på traktatbrudsområdet — juni* 9.6.2021. Traktatbruddet vedrører Cyperns misligholdelse af sine forpligtelser i henhold til princippet om loyalt samarbejde og EU-statsborgerskab, idet Cypern tilbyder statsborgerskab til gengæld for forud fastsatte betalinger og investeringer.

⁶⁰ Oplysninger udleveret af politiets kontor for efterforskning af økonomisk kriminalitet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

⁶¹ Ibid.

⁶² Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 25.

⁶³ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 16.

⁶⁴ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021.

⁶⁵ Cyperns politi, etisk politikodeks.

⁶⁶ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

lobbyvirksomhed⁶⁷. Et parlamentsudvalg fører tilsyn med kodeksens overholdelse. For andre embedsmænd sigter et igangværende projekt på — ud over den eksisterende forvaltningsret⁶⁸ — at udarbejde et fælles sæt principper for interessekonflikter vedrørende offentlige embedsmænd fra alle sektorer⁶⁹.

Der foreligger ingen data om gennemførelsen af rammen for indberetning af aktiver. Der findes regler for indberetning af aktiver, men der blev rejst spørgsmål om nøjagtigheden og kontrollen af disse indberetninger⁷⁰. Der findes desuden regler og sanktioner for misligholdelse af forpligtelser vedrørende indberetning af aktiver, herunder for højtstående embedsmænd og politisk eksponerede personer (som f.eks. parlamentsmedlemmer og republikkens præsident), men deres effektivitet er fortsat uklar, da der ikke foreligger oplysninger om gennemførelsen af ordningen for indberetning af aktiver. De bekymringer, der blev givet udtryk for i sidste års rapport, er derfor fortsat relevante.

Et forslag til lov om indberetning af korrupsion har afventet lovgivers godkendelse⁷¹ siden maj 2017. Denne lov vil indføre nye bestemmelser om beskyttelse af personer, som indberetter korrupsion, i den offentlige såvel som i den private sektor⁷².

Der er iværksat tiltag til forebyggelse af svig i forbindelse med støtteordninger under covid-19-pandemien. Ministeriet for arbejds-, velfærds- og socialsikringsanliggender har indført en kontrolmekanisme, som er tilkoblet socialsikringens database, og som muliggør automatisk kontrol af modtagere af covid-19-relateret støtte (den såkaldte særordning). Hvis kriterierne for at modtage støtte under særordningen er blevet overtrådt, har ministeriet for arbejds-, velfærds- og socialsikringsanliggender krævet de udbetalte beløb tilbagebetalt. I sundhedssektoren er prislofter over nødvendighedsvarer til beskyttelse mod sygdommen (f.eks. masker og covid-19-test) nogle af de tiltag, der har til formål at afhjælpe korrupsionsrisici⁷³.

III. MEDIEPLURALISME OG MEDIEFRIHED

I Cypern er ytringsfriheden og retten til adgang til oplysninger juridisk og formelt beskyttet ved artikel 19 i Republikken Cyperns forfatning. Sekundær lovgivning beskytter udtrykkeligt journalisters kilder og fremmer mediepluralisme inden for radio- og tv-sektoren. Loven om adgang til den offentlige sektors oplysninger (2017) trådte efter flere udsættelser i kraft i december 2020 med det formål at fastsætte denne ret i den sekundære lovgivning⁷⁴. Loven opstiller rammer og betingelser for offentlighedens adgang til oplysninger i de offentlige myndigheders besiddelse og ligger til grund for oprettelsen af et informationskommissariat.

---

⁶⁷ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021. Det er værd at bemærke, at det af rapporten om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Cypern, s. 8, fremgik, at der findes adfærdskodekser for medlemmerne af regeringen samt offentlige embedsmænd og anklagere, men der findes ingen tilsvarende bestemmelser for medlemmerne af repræsentanternes hus. Adfærdskodeksen skal vejlede om, hvordan interessekonflikter vedrørende parlamentsmedlemmer kan forebygges og håndteres.

⁶⁸ Lov nr. 1 af 1990 om offentlig tjeneste og lov nr. 100(I) af 2015 om ændring af loven om offentlig tjeneste.

⁶⁹ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 12.

⁷⁰ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Cypern, s. 8.

⁷¹ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 12.

⁷² I henhold til lovforslaget kan personer, der er direkte involveret i korrupsion, men som frivilligt går til politiet og/eller tilbyder at samarbejde med myndighederne og sikrer fuld efterforskning og retsforfølgelse af sagen, få nedsat straffen for den pågældende lovovertrædelse (op til halvdelen af den maksimale straf).

⁷³ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 13-14.

⁷⁴ Lov 184 (I)/2017 om adgang til den offentlige sektors oplysninger.

To separate lovforslag, som efter planen vil blive vedtaget i anden halvdel af 2021, forventes henholdsvis at bringe cypriotisk lovgivning på linje med direktivet om audiovisuelle medietjenester og at styrke pressefriheden⁷⁵. Cypern har ydet et statstilskud, primært bestående i annonceindtægter udbetalt til medieforetagender med henblik på at oplyse offentligheden om covid-19-pandemien.

Der blev fremsat ændringsforslag⁷⁶ med henblik på at styrke uafhængigheden af tilsynsmyndigheden for audiovisuelle medietjenester (den cypriotiske radio- og tv-myndighed). Der blev i parlamentet fremsat ændringsforslag til loven om radio- og fjernsynsvirksomhed 7(I)/1998 med henblik på udtrykkeligt at fastsætte myndighedens funktionelle og effektive uafhængighed og bringe loven i overensstemmelse med direktivet om audiovisuelle medietjenester⁷⁷. Derudover er kriterierne for udvælgelse af den cypriotiske radio- og tv-myndigheds bestyrelsesmedlemmer på linje med den cypriotiske lov om offentlig ledelse som indført ved ministerrådets beslutning 87/869 og sikrer dermed, at bestyrelsesmedlemmerne har en høj grad af faglighed⁷⁸.

Cyperns uafhængige presseråd (medieklagenævnet) har 13 medlemmer og er ansvarligt for nyhedsmediernes (såvel trykte som elektroniske) selvregulering. Hvis det vedtages, vil lovforslaget om beskyttelse af pressefrihed og mediernes drift⁷⁹ indføre klagenævnet i loven⁸⁰. Klagenævnet er helt frit for regeringsindblanding og domstolskontrol, men observatoriet for mediepluralisme påpeger, at covid-19-pandemien og de dermed forbundne hjemsendelser yderligere har forværret eksisterende problemer i den forstand, at nævnet i sit arbejde i vid udstrækning koncentrerer sig om at sikre beskæftigelse og lønninger og mindre om den redaktionelle uafhængighed⁸¹.

De lovgivningsmæssige rammer i Cypern, som allerede giver mulighed for en vis grad af gennemsigtighed med hensyn til medieejerskab i den audiovisuelle mediesektor, forventes at blive styrket. Observatoriet for mediepluralisme (MPM) 2021 minder om de bekymringer og bekræfter de risikoniveauer, der blev fremhævet i MPM 2020 med hensyn til den effektive gennemførelse af de nuværende bestemmelser og fraværet af rammer, der sikrer gennemsigtighed med hensyn til ejerskab inden for den trykte presse og de digitale medier, hvilket gør det vanskeligt at identificere og kontrollere de egentlige ejere eller krydsejerskab inden for disse sektorer. Det udkast til lovgivning, som for øjeblikket befinder sig i høringsfasen, har til formål at afhjælpe disse mangler⁸² ved at forpligte alle medieforetagender til at offentliggøre reviderede regnskaber indeholdende oplysninger om de reelle ejere⁸³.

---

⁷⁵ Cypern er siden 2020 gået endnu et trin op i Journalister uden Grænsers internationale pressefrihedsindeks og ligger nu som nr. 26 på verdensplan og nr. 13 i EU. Journalister uden Grænses — Cypern. Cypern er siden 2020 gået endnu et trin op i Journalister uden Grænsers internationale pressefrihedsindeks og ligger nu som nr. 26 på verdensplan og nr. 13 i EU.

⁷⁶ Den 4.3.2021.

⁷⁷ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 20.

⁷⁸ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 19.

⁷⁹ 2021-lovforslag om beskyttelse af pressefrihed og mediernes drift i Republikken Cypern.

⁸⁰ Medieklagenævnet blev oprettet i 1997 af sammenslutningen af udgivere af aviser og tidsskrifter, ejerne af private elektroniske medier og Cyperns journalistforbund.

⁸¹ Observatoriet for mediepluralisme 2021, s. 10.

⁸² 2021-lovforslag om beskyttelse af pressefrihed og mediernes drift i Republikken Cypern.

⁸³ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 19-20.

Der findes fortsat mekanismer, som skal sikre mediernes politiske uafhængighed og forebygge interessekonflikter. Der findes stadig ingen rammer for statslig annoncering, men der blev uddelt et statstilskud på 700 000 EUR — primært bestående i annonceindtægter udbetalt til medieforetagender med henblik på at oplyse offentligheden om covid-19-pandemien. MPM 2021 er af den opfattelse, at de ydede tilskud er mere diversificerede end under tidligere ordninger, og at de har reduceret risikofaktoren vedrørende indikatoren for statens regulering af ressourcer⁸⁴ markant. MPM 2021 konkluderede, at risikoen inden for området politisk uafhængighed generelt er faldet (fra 59 % til 55 %), om end den redaktionelle autonomi fortsat er et højrisikoområde, eftersom medieejerne følger politiske dagsordener, hvilket medfører en grad af selvrensensur blandt det redaktionelle personale⁸⁵. En detaljeret mekanisme til regulering af udbetalingerne af annonceindtægter til statslige annoncekampagner efter covid-19-pandemien⁸⁶ er under udarbejdelse.

Direkte trusler er fortsat sjældne, men der blev indberettet et tilfælde af onlinechikane og overvågning af en journalist. Der er indført lovgivningsmæssige garantier til beskyttelse af journalisters kilder. Når det bliver vedtaget, forventes lovforslaget om beskyttelse af pressefrihed og mediernes drift at styrke garantierne for talefrihed, både online og offline⁸⁷. Interessenter har givet udtryk for bekymringer over forfølgelse af, cyberangreb på og alvorlig digital chikane mod en undersøgende journalist⁸⁸, navnlig ved eksponering på de sociale medier⁸⁹. Europarådets platform til fremme af beskyttelsen af journalistik og journalisters sikkerhed har ikke udsendt nogen varsler vedrørende Cypern siden rapporten om retsstatssituationen 2020.

IV. ANDRE INSTITUTIONELLE SPØRGSMALE VEDRØRENDE DEN DEMOKRATISKE KONTROL OG BALANCE

Republikken Cypern er en præsidentiel repræsentativ republik. Cyperns præsident er både statsoverhoved og regeringschef. Repræsentanternes hus er parlamentet og har lovgivningsbeføjelser. Både medlemmer af repræsentanternes hus og ministre har initiativret til lovgivningsforslag. Den øverste domstol har kompetence til at træffe afgørelse om loves forfatningsmæssighed i forbindelse med konkrete sager, der indbringes for den⁹⁰. Der findes en række nationale uafhængige myndigheder, organisationer og institutioner, der har til formål at beskytte og garantere menneskerettighederne.

Trods de foranstaltninger, der er iværksat for at forbedre inddragelsen af interessenter, finder der ikke altid offentlige høringer sted i den indledende fase af politikernes udformning og udarbejdelse. Der afholdes sjældent åbne offentlige høringer om retsakter⁹¹

⁸⁴ Observatoriet for mediepluralisme 2021, s. 14.

⁸⁵ Ibid.

⁸⁶ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 20-21, og oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

⁸⁷ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 20-21, og oplysninger udleveret af presse- og informationskontoret i forbindelse med landebesøget i Cypern.

⁸⁸ Organized Crime and Corruption Reporting Project, "*Cypriot Journalist Says He is Being Spied on and Fears for His Life*".

⁸⁹ Journalister uden Grænser — Cypern.

⁹⁰ Der er planer om at oprette en forfatningsdomstol, som skal overtage kontrollen med loves forfatningsmæssighed fra den øverste domstol (se afsnit I). Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021.

⁹¹ Bidrag fra Agenturet for Grundlæggende Rettigheder til rapporten om retsstatssituationen 2021 — Cypern, s. 5.

på trods af forpligtelsen i forbindelse med projektet om bedre lovgivning og relevante cirkulærer fra finansministeriet og republikkens lovkontor⁹². Tværtimod er høringsprocessen om forslag til lovgivning ikke særlig tilgængelig for offentligheden og begrænser sig til drøftelser i repræsentanternes hus. For øjeblikket deles forslag til retsakter via justitsministeriets standarddistributionsliste til forud identificerede interessenter⁹³, så sidstnævnte kan give deres meninger til kende og/eller deltage i drøftelserne i de relevante stående parlamentsudvalg⁹⁴. Rigsadvokaten gennemgår først lovforslagene med hensyn til deres overholdelse af legalitets- og proportionalitetsprincippet⁹⁵.

Regeringen har fået bemyndigelse til at træffe foranstaltninger til håndtering af covid-19-pandemien. Den undtagelsestilstand, der er fastsat i forfatningen, er ikke blevet erklæret i Cypern, men der blev indført restriktioner i henhold til karantæneloven, som giver ministerrådet⁹⁶ bemyndigelse til at udstede dekretter som følge af covid-19-pandemien, som finder anvendelse på borgerne såvel som på offentlige myndigheder og virksomheder⁹⁷. Det cypriotiske parlament overvåger regelmæssigt gennemførelsen af samtlige covid-19-relaterede foranstaltninger⁹⁸. Ifølge oplysninger fra regeringen er der indtil videre kun gjort indsigelse mod restriktionerne én gang med en sag, som blev anlagt i 2020 og fortsat verserer for forvaltningsdomstolen, vedrørende det antal ansatte, der måtte være på kontorer og andre arbejdspladser⁹⁹.

I forbindelse med covid-19-pandemien har ombudsmanden aktivt hjulpet borgerne. Siden marts 2020 har ombudsmanden afholdt en oplysningskampagne vedrørende covid-19-pandemien og beskyttelsen af menneskerettigheder¹⁰⁰. Ombudsmanden blev i 2015¹⁰¹ akkrediteret med B-status af den globale alliance af nationale menneskerettighedsinstitutioner (GANHRI), og denne akkreditering vil blive evalueret igen i juni 2021¹⁰².

Der er sket fremskridt, men registreringen af civilsamfundsorganisationer giver fortsat anledning til bekymring¹⁰³. Disse bekymringer blev gentaget af Europarådets kommissær for menneskerettigheder¹⁰⁴ og vedrørte NGO'ers mulighed for at operere i Cypern og gennemførelsen af loven om foreninger, som for nylig medførte, at flere NGO'er blev afregistreret. Som svar på disse bekymringer¹⁰⁵ understregede regeringen, at 2017-

---

⁹² Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Cypern, s. 10. OECD (2019), *Indicators of Regulatory Policy and Governance — Cyprus*.

⁹³ F.eks. advokatsamfundet, civilsamfundsorganisationer. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

⁹⁴ Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

⁹⁵ Oplysninger udleveret af rigsadvokatens kontor i forbindelse med landebesøget i Cypern.

⁹⁶ Bemyndigelsen blev uddelegeret til sundhedsministeren.

⁹⁷ Lovgivningen om covid-19-relaterede lovovertrædelser og straffe blev drøftet og vedtaget i det cypriotiske parlament i 2020. Oplysninger indhentet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

⁹⁸ Oplysninger udleveret af justitsministeriet i forbindelse med landebesøget i Cypern.

⁹⁹ Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021, s. 22-24.

¹⁰⁰ Bidrag fra ENNHRI til rapporten om retsstatssituationen 2021.

¹⁰¹ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Cypern, s. 11.

¹⁰² FN's UPR (2019) — Cypern accepterede syv henstillinger om sikring af en national menneskerettighedsinstitution (NHRI), som er i overensstemmelse med Parisprincipperne.

¹⁰³ Rapport om retsstatssituationen 2020, landekapitlet om Cypern, s. 12.

¹⁰⁴ Skrivelse fra Dunja Mijatović, kommissær for menneskerettigheder, til Nicos Nouris, Cyperns indenrigsminister, 18.3.2021.

¹⁰⁵ Svar fra Nicos Nouris, Cyperns indenrigsminister, til Dunja Mijatović, kommissær for menneskerettigheder (2021).

lovgivningen¹⁰⁶ indfører elementer af gennemsigtighed og ansvarlighed for NGO'ers transaktioner i overensstemmelse med både Den Finansielle Aktionsgruppes retningslinjer¹⁰⁷ for beskyttelse af NGO'er mod misbrug til finansiering af terrorisme og med EU's femte direktiv om forebyggelse og overvågning af hvidvask af penge¹⁰⁸. Det er nu muligt at registrere sammenslutninger af organisationer direkte, uden at deres medlemmer også registreres individuelt¹⁰⁹.

---

¹⁰⁶ Lov om foreninger og fonde og andre tilknyttede anliggender. Input fra Cypren til rapporten om retsstatssituationen 2020, s. 47.

¹⁰⁷ Den Finansielle Aktionsgruppe (2015), *Combating the abuse of non-profit organisations (anbefaling 8)*, s. 22-23.

¹⁰⁸ Derudover forklarede regeringen, at alle eksisterende NGO'er skulle ændre deres vedtægter og træffe andre foranstaltninger såsom at opstille regnskaber og underrette registratoren om bestyrelsesmedlemmerne inden den 31.12.2019. Ud af de ca. 6 500 NGO'er overholdt 3 500 den fastsatte tidsfrist. Dem, der ikke overholdt tidsfristen, fik en ny mulighed for at bringe deres forhold i orden inden oktober 2020. Et stort flertal af de berørte NGO'er undlod at tage initiativ til at overholde den nye frist. Ud af de sager i 2020, hvor NGO'er blev nægtet registrering, blev der i 60 tilfælde indgivet en klage med henblik på administrativ prøvelse, hvor prøvelsesmyndigheden (generalregistratoren) i 23 tilfælde annullerede registratorens afgørelse om at nægte registrering. Kun én NGO havde ved udgangen af 2020 appelleret den administrative afgørelse om at nægte registrering til den øverste domstol, og denne sag verserer for øjeblikket.

¹⁰⁹ Bidrag fra Agenturet for Grundlæggende Rettigheder til rapporten om retsstatssituationen 2021. Artikel 44, stk. 1, i lov 104(I)/2017, som ændret ved lov 118(I)/2020: "*Fem (5) eller flere foreninger, fonde, nonprofitorganisationer eller andre tilsvarende almennyttige juridiske enheder, hvad enten de er udenlandske eller nationale, som har et fælles formål, kan under overholdelse af de for dem gældende lovbestemmelser oprette sammenslutninger og/eller foreninger og registreres som sådanne i et register, som føres af registratoren, under forudsætning af at det af deres vedtægter fremgår, at det er republikkens gældende lov, der finder anvendelse på deres aktiviteter.*"
"*Det er underforstået, at sådanne sammenslutninger og/eller foreninger under overholdelse af bestemmelserne i den europæiske konvention om anerkendelse af internationale ikkestatslige organisationers status som juridisk person (ratificering) af 2003 også kan oprettes med tilsvarende organisationer i udlandet, under forudsætning af at det af deres vedtægter fremgår, at det er republikkens gældende lov, der finder anvendelse på deres aktiviteter i Republikken Cypren.*"

Bilag I: Liste over kilder i alfabetisk rækkefølge*

* Listen over indkomne bidrag i forbindelse med høringen om rapporten om retsstatssituationen 2021 kan findes på <https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism/2021-rule-law-report-targeted-stakeholder-consultation>.

Agenturet for Grundlæggende Rettigheder (2021), *Bidrag fra Agenturet for Grundlæggende Rettigheder til rapporten om retsstatssituationen 2021*.

Centre for Media Pluralism and Media Freedom (2021), *Media pluralism monitor 2021 — Report on Cyprus* (link to be added when available).

CEPEJ (2020), *Study on the functioning of the judicial systems in the EU Member States*.

Den cypriotiske regering (2021), *Input fra Cypern til rapporten om retsstatssituationen 2021*.

Den Finansielle Aktionsgruppe (2015), *Combating the abuse of non-profit organisations (anbefaling 8)* (<http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/BPP-combating-abuse-non-profit-organisations.pdf>).

Det cypriotiske advokatsamfund (2021), *Bidrag fra det cypriotiske advokatsamfund til rapporten om retsstatssituationen 2021*.

Det cypriotiske undersøgelsesudvalg (2021), *Foreløbig rapport om proceduren for meddelelse af statsborgerskab til udenlandske investorer og forretningsfolk* ([https://www.pio.gov.cy/assets/pdf/newsroom/2021/04/Interim Report 27 04 2021\(pdf\).pdf](https://www.pio.gov.cy/assets/pdf/newsroom/2021/04/Interim_Report_27_04_2021(pdf).pdf)).

Europa-Kommissionen (2020), *Investor citizenship schemes: European Commission opens infringements against Cyprus and Malta for "selling" EU citizenship*, INFR(2020)2300 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1925).

Europa-Kommissionen (2020), *Rapport om retsstatssituationen 2020 — Retsstatssituationen i Den Europæiske Union*.

Europa-Kommissionen (2021), *EU's resultattavle for retlige anliggender*.

Europa-Kommissionen, Pressehjørnet (2021), *De vigtigste afgørelser på traktatbrudsområdet — juni* (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/inf_21_2743).

Europarådets Ministerkomité (2010), *Recommendation CM/Rec(2010)12 of the Committee of Ministers to member states on judges: independence, efficiency and responsibilities*.

Generaldirektoratet for Kommunikation (2019), *Flash Eurobarometer-undersøgelse 482: Businesses' attitudes towards corruption in the EU*.

Generaldirektoratet for Kommunikation (2020), *Særlig Eurobarometerundersøgelse 502: Corruption*.

Greco (2020), *Fourth Evaluation Round - Second Compliance Report on Cyprus on corruption prevention in respect of members of parliament, judges and prosecutors* (<https://rm.coe.int/fourth-evaluation-round-corruption-prevention-in-respect-of-members-of/1680a06389>).

Journalister uden Grænser (2021), *Bidrag fra Journalister uden Grænser til rapporten om retsstatssituationen 2021*.

Journalister uden Grænser (2021), *Det internationale pressefrihedsindeks 2021 — Cypern* (<https://rsf.org/en/cyprus>).

Kathimerini (2021), *Interim report on golden passports delivered* (<https://knews.kathimerini.com.cy/en/news/interim-report-on-golden-passports-delivered>).

OECD (2019), *Indicators of Regulatory Policy and Governance — Cyprus*.

Organized Crime and Corruption Reporting Project, *"Cypriot Journalist Says He is Being Spied on and Fears for His Life"* (<https://www.occrp.org/en/daily/12631-cypriot-journalist-says-he-is-being-spied-on-and-fears-for-his-life>).

Republikken Cyperns præsidentskab, Kommunikations- og informationswebstedet Exandas (<https://exandas.presidency.gov.cy/>).

Republikken Cyperns øverste domstol (2021), *Bidrag fra Republikken Cyperns øverste domstol til rapporten om retsstatssituationen 2021*.

Sigma Live (2021), *Rapport om statsborgerskab* (<https://www.sigmalive.com/news/politics/795517/ekthesi-politografiseonto-53-ektos-nomikou-plaisioupeitharxikes-efthynes>).

Skrivelse fra Dunja Mijatović, kommissær for menneskerettigheder, til Nicos Nouris, Cyperns indenrigsminister (2021) (<https://rm.coe.int/letter-to-mr-nicos-nouris-minister-of-interior-of-cyprus-by-ms-dunja-m/1680a1c09b>).

Svarskrivelse fra Nicos Nouris, Cyperns indenrigsminister, til Dunja Mijatović, kommissær for menneskerettigheder (2021) (<https://rm.coe.int/reply-of-mr-nicos-nouris-minister-of-the-interiorof-cyprus-to-the-lett/1680a1cb15>).

Transparency International (2021), *Corruption Perceptions Index 2020*.

Bilag II: Landebesøg i Cypern

Kommissionens tjenestegrene afholdt i april 2021 virtuelle møder med:

- Cyprus Integrity Forum
- Den cypriotiske radio- og tv-myndighed
- Den øverste domstol
- Det cypriotiske advokatsamfund
- Indenrigsministeriet — medier
- Justitsministeriet
- Kontoret for gennemsigtighed og forebyggelse af korrupsion
- Politiet — kontoret for efterforskning af økonomisk kriminalitet
- Politiet — tjenesten for interne anliggender
- Presse- og informationskontoret
- Repræsentanter for rigsadvokaten

* Kommissionen mødtes også med følgende organisationer på en række horisontale møder:

- Amnesty International
- Center for Reproductive Rights
- CIVICUS
- Civil Liberties Union for Europe
- Civil Society Europe
- Conference of European Churches
- EuroCommerce
- European Center for Not-for-Profit Law
- European Centre for Press and Media Freedom
- European Civic Forum
- European Federation of Journalists
- European Partnership for Democracy
- European Youth Forum
- Front Line Defenders
- Human Rights House Foundation
- Human Rights Watch
- ILGA-Europe
- International Commission of Jurists
- International Federation for Human Rights
- International Planned Parenthood Federation European Network (IPPF EN)
- International Press Institute
- Netherlands Helsinki Committee
- Open Society European Policy Institute
- Philanthropy Advocacy
- Protection International
- Reporters without Borders
- Transparency International EU